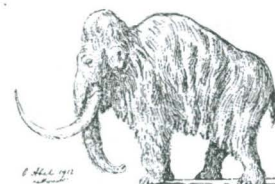

LUND UNIVERSITY

 DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
 KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
 HANS LINDERSON

16 Dec 2006

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2006:55

Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV GRÅHARUNVRACKET, FINLAND
Uppdragsgivare: Stefan Wessman, Museiverket, Marinarkeologiska enheten, Vrakholmen, 00570 Helsingfors, Finland

Område: SW Finland **Prov nr:** G1-G8 **Antal sågprover:** 10

Dendrokronologiskt objekt: Bord 1,3,8,10. Spant 4,6,7,9. Däcksbalk 2,5.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Trädslag	Antal år; 2 radier om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalvåret)	Trädets Egenålder uppskattn
55389	G1	Tall	110	Sp saknas	Ej datering	-	130-200
55390	G2	Tall	60	Sp 28 ej W	Ej datering	-	90-120
55391	G3	Tall	226	Sp 72, W	Ej datering	-	240-260
55392	G4	Ek	114	Ej Sp ej W	Ej datering*	Se nedan	160-200
55393	G5	Tall	38	Sp c28, ej W	Ej datering		90-120
55394	G6	Ek	87	Nära Sp, ej W	1547	1564 ± 7	110-130
55395	G7	Ek	112	Nära Sp, ej W	1541	1561 ± 10	130-160
55396	G8	Tall	77	Sp c36, ej W	1515	1540 ± 20	140-200
55397	G9	Tall	26	Ej sp	Ej datering	-	60-120
55398	G10	Tall	55	Ej sp	Ej datering	-	140-200

Kommentarer till resultatet

Tre av tio prover är möjliga att datera. Prov G6 är **avverkad 1557-1571, prov G7 1551-1571 och prov G8 1520-1560**. Ek proverna G6 och G7 korsdateras inbördes, vilket visar att de har vuxit i ett gemensamt område. Detta område bör ligga i **södra Gylland eller Slesvig-Holstein**.

Tallprovet G8 dateras med kronologier från **Mälardalen** och får en ganska bred osäkerhetsmarginal beroende på tallens antal årsringar i splinten är mer variabel än eken som är 10-24.

Diskussion

Om man skall försöka öka precisionen på dateringen av vraket kan man göra på två sätt när det gäller de dendrokronologiska resultaten.

1. Om man antar att alla daterade proverna är avverkade samtidigt så blir det gemensamma tidsspännat som virket kan vara avverkat vid åren 1557-1560.
2. Om man tar hänsyn till det vanligaste antalet årsringar i splint av denna typ av ek och källort är den 12 -17, vilket ger prov G6 1559-1664 och prov G7 1553-1561 (provets yttersta del är något mer otydlig därför har marginalen breddats). Detta leder till att ekens mest sannolika avverkningstid är 1559-1560. Detta styrks ytterligare om man skulle ta hänsyn till furuprovet avverkningstid.

De daterade proverna visar att virket är hämtat från vitt skilda platser. Detta stärks ytterligare av de övriga proverna har ingen eller svag korrelation mellan varandra undantaget däcksbalkarna G2 och G5 som kan vara tagna ur samma träd. Det är förvånande att inte prov G1 och G3 är möjlig att datera som har 110 respektive 226 årsringar. Man kan därför misstänka att de är komna från ett udda eller för oss inte undersökt område. De mest troliga områden är östra Europa där vår täckning är sämre än till exempel Nordeuropa.

*Prov G4 har indikationer på en datering efter år 1502.

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812
e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Fax +46-46-2224830